

ODPIS

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2024 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie
w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia WSA

Piotr Borowiecki

Sędzia WSA

Andrzej Wieczorek

Asesor WSA

Mateusz Rogala (spr.)

po rozpoznaniu w trybie uproszczonym w dniu 1 lipca 2024 r.

sprawy ze skargi [REDAKTOWANE]

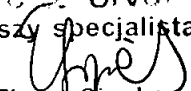
na beczynność Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego

w przedmiocie rozpoznania wniosku z dnia 8 stycznia 2024 r. o udostępnienie informacji publicznej

1. zobowiązuje Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do rozpatrzenia wniosku skarżącej [REDAKTOWANE] z dnia 8 stycznia 2024 r. o udostępnienie informacji publicznej, w zakresie dotyczącym odpisów orzeczeń wydanych w sprawie I NSW 1267/23 oraz I NSW 1268/23 (pkt 1d oraz odpowiednia część pkt 2 wniosku), w terminie 14 dni od daty doręczenia prawomocnego wyroku wraz z aktami sprawy;
2. stwierdza, że beczynność organu nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa;
3. oddala skargę w pozostałej części;
4. zasądza od Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego na rzecz skarżącej [REDAKTOWANE] kwotę 100 (słownie: sto) złotych, tytułem zwrotu kosztów postępowania

Na oryginał właściwe podpisy

Za zgodność z oryginałem
starszy specjalista

Elwira Sipak

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 5 lutego 2024 r. (nadanym w urzędzie pocztowym w dniu 6 lutego 2024 r.) [REDAKTOR] wystąpiła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie ze skargą na bezczynność Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w rozpoznaniu wniosku z dnia 8 stycznia 2024 r. o udostępnienie informacji publicznej.

W pkt 1 wniosku, skierowanego do Prezesa Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, skarżąca wniosła o udostępnienie informacji publicznej w postaci:

- a) odpisu protokołu losowania sędziego sprawozdawcy w sprawie z zażalenia [REDAKTOR] [REDAKTOR] – sygn. I NSW 1268/23;
- b) odpisu zarządzenia o wyznaczeniu trzyosobowego składu sądu w tej sprawie;
- c) odpisu protokołu posiedzenia Izby w tej sprawie z dnia 4 stycznia 2024 r.
- d) odpisu orzeczenia z dnia 4 stycznia 2024 r. w tej sprawie wraz z uzasadnieniem.

W pkt 2 wniosku skarżąca zwróciła się o nadesłanie analogicznych dokumentów jak wskazanych w pkt 1 w odniesieniu do sprawy sygn. I NSW 1267/23 z zażalenia [REDAKTOR] [REDAKTOR].

Ponadto zwróciła się o informację, na podstawie czyjej decyzji w obydwu tych sprawach zasiadał w składzie „neosędzia tej Izby [REDAKTOR]” oraz dlaczego jednocześnie referował mediom obydwie orzeczenia.

Skarżąca zarzuciła organowi rażące naruszenie:

1. art. 10 ust. 1 „Europejskiej Konwencji Praw i Podstawowych Wolności” w zakresie, w jakim stanowi o wolności pozyskiwania informacji i jej rozpowszechniania, a przez to o gwarancji realizacji prawa dostępu do informacji publicznej;
2. art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP przez brak udostępnienia informacji w powiązaniu z art. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902, powoływanej dalej jako u.d.i.p.).

Skarżąca wniosła o stwierdzenie, że doszło do nieuzasadnionej zwłoki i bezczynności organu, o zobowiązanie organu do udostępnienia żądanej informacji w terminie 14 dni oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skargi skarżąca podniosła, że jej wniosek jest związany z podejrzeniem manipulacji w wyznaczeniu obsady sędziowskiej i niedopuszczalnej ingerencji w treść orzeczeń sądowych.

W odpowiedzi na skargę organ wniósł o jej odrzucenie w razie nieuzupełnienia przez skarżącą braku fiskalnego skargi, a ewentualnie o jej oddalenie jako bezzasadnej.

Organ podniósł, że w piśmie z dnia 18 stycznia 2024 r., w odniesieniu do żądania przesłania wskazanych we wniosku z dnia 8 stycznia 2024 r. odpisów dokumentów z akt sprawy o sygn. I NSW 1268/23 oraz I NSW 1267/23 - wyjaśnił, że ewentualne żądanie pozyskania odpisów dokumentów zalegających w aktach sprawy należy sformułować w trybie procesowym (art. 525 pkt 1 k.p.c.), a żądanie wnioskodawczynie w tym zakresie, które zostało sformułowane na gruncie ustawy o dostępie do informacji publicznej, jest niedopuszczalne. W następnej kolejności - w odniesieniu do pozostałych żądań (pytań) - wnioskodawczynie została poinformowana, że w trybie dostępu do informacji publicznej nie można domagać się ustosunkowania do zastrzeżeń formułowanych przez wnioskodawcę, bądź polemiki z określonymi wypowiedziami.

W ocenie organu, sposób załatwienia wniosku skarżącej z dnia 8 stycznia 2024 r. odpowiadał wymogom wynikającym z przepisów prawa, a odpowiedź została udzielona w przewidzianym prawem terminie.

W piśmie procesowym z dnia 8 maja 2024 r. skarżąca powołała się dodatkowo na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zważył, co następuje:

Skarga na bezczynność zasługuje na uwzględnienie w części dotyczącej udostępnienia odpisów orzeczeń wydanych w sprawie I NSW 1267/23 oraz w sprawie I NSW 1268/23. W pozostałym zakresie skarga okazała się niezasadna.

Jak wynika z treści art. 4 ust. 1 pkt 1 u.d.i.p., obowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności organy władzy publicznej. Wprawdzie skarżąca w niniejszej sprawie skierowała wniosek o udostępnienie informacji publicznej do Prezesa Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, zaś w skardze wskazała, że skarży bezczynność Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego, jednak nie ulega wątpliwości, że podmiotem zobowiązanym do udostępnienia informacji publicznej dotyczącej działalności Sądu Najwyższego jest Pierwszy Prezes SN i w związku z tym skarga w niniejszej sprawie została potraktowana jako skarga na bezczynność Pierwszego Prezesa Sądu

Najwyższego w związku ze skierowanym do tego organu wnioskiem z dnia 8 stycznia 2024 r. o udostępnienie informacji publicznej.

Przechodząc z kolei do oceny, czy wnioskowane przez skarżącą we wniosku z dnia 8 stycznia 2024 r. informacje stanowią informację publiczną, należy podnieść, że pojęcie informacji publicznej ustawodawca określił w art. 1 ust. 1 i art. 6 u.d.i.p. W myśl tych przepisów, informacją publiczną jest każda informacja o sprawach publicznych, a w szczególności o sprawach wymienionych w art. 6 tej ustawy. W art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. a) i e) u.d.i.p. wskazano, że udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o trybie działania władz publicznych i ich jednostek organizacyjnych oraz o stanie przyjmowanych spraw, kolejności ich załatwiania lub rozstrzygania, a także treść orzeczeń sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, sądów administracyjnych, sądów wojskowych, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu - art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a) tiret trzecie u.d.i.p.

W drugiej części wniosku z dnia 8 stycznia 2024 r. skarżąca domagała się wyjaśnień, na podstawie czyjej decyzji w obydwu wymienionych we wniosku sprawach zasiadał w składzie „neosędzia tej Izby [REDAKTOWANE]” oraz dlaczego jednocześnie referował mediom obydwa orzeczenia. W tym zakresie Sąd uznał, że wniosek skarżącej nie dotyczy informacji publicznej, bowiem pytanie żądało wyjaśnienia motywów działania organu, niewynikających wprost z konkretnych dokumentów. Jak podkreśla się w doktrynie, informacja publiczna musi dotyczyć sfery faktów (zob. M. Jaśkowska, Dostęp do informacji publicznych w świetle orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Toruń 2002, s. 28–29). Tego rodzaju faktem będzie niewątpliwie przedstawienie sposobu funkcjonowania władzy publicznej oraz innych podmiotów wykonujących zadania publiczne. Nie można natomiast domagać się od organu (tak jak czyni to skarżąca w drugiej części wniosku), by dokonywał (w ramach rozpatrywania wniosku o udostępnienie informacji publicznej) próby wyjaśnienia wnioskodawcy pewnego fragmentu rzeczywistości.

Organ w piśmie z dnia 18 stycznia 2024 r., skierowanym do wnioskodawczyni, zawarł stanowisko, podtrzymane również w odpowiedzi na skargę, że pytania sformułowane w drugiej części wniosku nie dotyczą udostępnienia informacji publicznej w rozumieniu art. 1 ust. 1 u.d.i.p. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela w tym zakresie stanowisko organu.

W konsekwencji należało uznać, że organ nie pozostaje bezczynności w omawianym zakresie, a skarga w tej części podlegała oddaleniu.

Z kolei w pierwszej części wniosku z dnia 8 stycznia 2024 r. skarżąca żądała od organu udostępnienia dokumentów dotyczących prowadzonego przed Sądem Najwyższym postępowania w sprawach sygn. I NSW 1267/23 oraz I NSW 1268/23. Informacja ta, jako dotycząca sposobu działania Sądu Najwyższego, a także treści orzeczeń tego sądu jest objęta zakresem opisanym w art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. a) i e) oraz art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a) tiret trzecie, a więc stanowi informację publiczną w rozumieniu art. 1 ust. 1 tej ustawy.

Jak wynika z treści art. 1 ust. 2 u.d.i.p., przepisy ustawy nie naruszają przepisów innych ustaw określających odmienne zasady i tryb dostępu do informacji będących informacjami publicznymi. W ocenie organu, taki odrębny tryb dostępu do żądanych informacji znajduje się w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 ze zm., powoływanej dalej jako k.p.c.).

W rozpoznawanej sprawie wniosek skarżącej dotyczył sprawy toczącej się przed Sądem Najwyższym na podstawie art. 250 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2408 ze zm.). Zgodnie z art. 250 § 2 zd. pierwsze Kodeksu wyborczego, Sąd Najwyższy rozpatruje odwołanie, o którym mowa w § 1, i orzeka w sprawie w terminie 7 dni w postępowaniu nieprocesowym.

Postępowanie nieprocesowe zostało z kolei uregulowane w przepisach k.p.c. Zgodnie z art. 525 k.p.c., akta sprawy dostępne są dla uczestników postępowania oraz za zezwoleniem przewodniczącego dla każdego, kto potrzebę przejrzenia dostatecznie usprawiedliwi. Na tych samych zasadach dopuszczalne jest: 1) sporządzanie i otrzymywanie odpisów i wyciągów z akt sprawy; 2) otrzymywanie zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z akt sprawy.

Niewątpliwie zatem w Kodeksie postępowania cywilnego został uregulowany odrębny tryb dostępu do akt sprawy toczącej się w postępowaniu nieprocesowym (a więc również akt sprawy, której dotyczył wniosek skarżącej z dnia 8 stycznia 2024 r.). Organ co do zasady uznał zatem słusznie, że dostęp do dokumentów stanowiących akta postępowania nieprocesowego następuje w odrębnym trybie, a więc w sprawie nie znajdują zastosowania przepisy u.d.i.p. Udzielona skarżącej odpowiedź w zakresie dotyczącym: a) odpisu protokołu losowania sędziego sprawozdawcy; b) odpisu zarządzenia o

Sygn. akt II SAB/Wa 88/24

wyznaczeniu trzyosobowego składu sądu; oraz c) odpisu protokołu posiedzenia Izby była zatem prawidłowa, gdyż ww. dokumenty stanowią część akt postępowania, która podlega udostępnieniu w trybie uregulowanym w art. 525 k.p.c.

Również zatem w tym zakresie nie można przypisać organowi bezczynności, a skarga w tej części podlegała oddaleniu.

Powyższe uwagi, zdaniem Sądu, nie mają jednak zastosowania do tej części wniosku, w której skarżąca domagała się udostępnienia orzeczeń Sądu Najwyższego wydanych w sprawach I NSW 1267/23 i I NSW 1268/23. Jak już bowiem wskazano, z treści art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a) tiret trzecie u.d.i.p. wynika jednoznacznie, że orzeczenia Sądu Najwyższego stanowią informację publiczną podlegającą udostępnieniu w trybie tej ustawy.

Jak podkreśla się w orzecznictwie Naczelnego sądu Administracyjnego (por. wyrok NSA z dnia 8 lutego 2023 r. sygn. akt III OSK 6713/21, wszystkie powoływane orzeczenia są dostępne w internetowej bazie orzeczeń sądów administracyjnych), z art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a) u.d.i.p. wynika, że udostępnieniu podlegają dane publiczne, w tym treść i postać dokumentów urzędowych, w szczególności treść orzeczeń sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, sądów administracyjnych, sądów wojskowych, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu. Jeśliby przyjąć za poprawne stanowisko, że informacje te podlegają udostępnieniu w odrębnym trybie, oznaczałoby to, że wbrew jasno brzmiącemu przepisowi, udostępnienie orzeczeń sądów jako informacji publicznej, mogłoby nastąpić (poza stronami i uczestnikami postępowania – art. 9 k.p.c.), tylko za zgodą sędziego, skoro zasada dostępu do akt w trybie k.p.c. obejmuje „zarówno czas trwania postępowania, jak i czas po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie”. Byłoby to nie do pogodzenia z celem ustawy o dostępie do informacji publicznej, który mógłby zostać zniweczony przez podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji publicznej, bez żadnej kontroli nad takim rozstrzygnięciem. O ile zasadę taką można przyjąć w stosunku do innych materiałów znajdujących się w aktach sprawy (jako „zbioru różnorodnych materiałów wytworzonych przez organ władzy publicznej lub przez inne podmioty”), o tyle treść i postać samych orzeczeń sądów nie podlega tej zasadzie. Te dane publiczne, wyraźnie wymienione w ustawie jako dokumenty urzędowe, co do formy i postaci podlegają udostępnieniu każdemu, także w trybie u.d.i.p. To stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w całości podziela.

W konsekwencji należało uznać, że wniosek skarżącej w części dotyczącej orzeczeń Sądu Najwyższego wydanych w sprawach sygn. I NSW 1267/23 oraz I NSW 1268/23 winien zostać przez organ rozpatrzony w trybie uregulowanym w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 u.d.i.p., udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 15 ust. 2. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie określonym w ust. 1, podmiot obowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku (art. 13 ust. 2). W przypadkach przewidzianych w ustawie organ może również poinformować wnioskodawcę o przeszkodach technicznych w udzieleniu informacji w żądanej formie (art. 14 ust. 2 u.d.i.p.), powiadomić o wysokości opłaty związanej ze sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku (art. 15 ust. 1 i 2 u.d.i.p.), ewentualnie, że danej informacji nie posiada, bądź że istnieje odrębny tryb dostępu do tej informacji (art. 1 ust. 2 u.d.i.p.).

Z kolei w myśl art. 16 ust. 1 u.d.i.p. odmowa udostępnienia informacji publicznej oraz umorzenie postępowania o udostępnienie informacji w przypadku określonym w art. 14 ust. 2 przez organ władzy publicznej następują w drodze decyzji.

Jak wynika z akt sprawy, wniosek o udostępnienie informacji publicznej wpłynął do Sądu Najwyższego w dniu 9 lutego 2024 r. (adnotacja na wniosku). Organ był zatem zobowiązany do udostępnienia żądanej informacji do dnia 23 lutego 2024 r., czego jednak, w ocenie Sądu, w zakresie dotyczącym udostępnienia orzeczeń, nie uczynił. Organ udzielił wprawdzie odpowiedzi w piśmie z dnia 18 lutego 2024 r., jednak – jak już wyżej wskazano – w części dotyczącej udostępnienia orzeczeń Sądu Najwyższego powyższa odpowiedź była błędna, bowiem w tym zakresie nie obowiązywał odrębny tryb udostępnienia informacji. Do dnia wydania wyroku w niniejszej sprawie, organ nie udostępnił żądanych informacji ani nie wydał decyzji o odmowie ich udostępnienia.

Z tych przyczyn Sąd uznał, że w wyżej opisanym zakresie organ pozostaje w bezczynności w rozpatrzeniu wniosku skarżącej. W związku z powyższym Sąd w pkt 1 sentencji zobowiązał organ do rozpatrzenia wniosku z dnia 8 stycznia 2024 r. w zakresie dotyczącym odpisów orzeczeń wydanych w sprawie I NSW 1267/23 oraz I NSW 1268/23

(pkt 1d oraz odpowiednia część pkt 2 wniosku) w terminie 14 dni od daty doręczenia prawomocnego wyroku wraz aktami sprawy.

Zgodnie z art. 149 § 1a ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r., poz. 1634 ze zm., powoływanej dalej jako p.p.s.a.), uwzględniając skargę na bezczynność, sąd stwierdza jednocześnie, czy bezczynność organu miała miejsce z rażącym naruszeniem prawa. Jak podkreśla się w orzecznictwie sądów administracyjnych, o rażącym naruszeniu prawa można mówić, gdy zwłoka w załatwieniu sprawy jest znaczna i jest efektem działań (zaniechań) organów, które można zinterpretować jako unikanie podejmowania rozstrzygnięcia, bądź lekceważenie praw stron domagających się czynności organu, które to czynności organ prowadzi w sposób nieefektywny, poprzez wykonywanie czynności w dużym odstępie czasu bądź wykonywanie czynności pozornych, powodujących, że formalnie organ nie jest bezczynny (por. wyrok NSA z dnia 23 października 2013 r., sygn. akt I OSK 1181/13). W ocenie Sądu, taka sytuacja nie wystąpiła w rozpoznawanej sprawie.

Jak wynika z akt administracyjnych, organ po wpłynięciu wniosku o udostępnienie informacji publicznej udzielił w terminie 10 dni odpowiedzi na ten wniosek, informując, że żądane informacje nie stanowią informacji publicznej, a w części podlegają udostępnieniu w odrębnym trybie. Powyższe świadczy o tym, że bezczynność organu w określonym w pkt 1 sentencji zakresie nie była skutkiem zlekceważenia prawa skarżącej do uzyskania żądanej informacji publicznej, lecz wynikała z mylnej oceny trybu udostępnienia żądanej w tej sprawie informacji. W związku z powyższym Sąd przyjął, że bezczynności organu w tej sprawie nie można przypisać rażącego charakteru w wyżej przedstawionym rozumieniu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd uznał w pkt 2 sentencji wyroku, że bezczynność nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa.

Sąd oddalił skargę w pozostałej części w pkt 3 sentencji z przyczyn podanych wyżej.

Mając powyższe na uwadze, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie na podstawie art. 149 § 1 pkt 1 i 3 oraz § 1a p.p.s.a. orzekł jak w punkcie 1 i 2 sentencji. Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 sentencji Sąd wydał na podstawie art. 151 p.p.s.a. O kosztach w punkcie 4 sentencji orzeczono na podstawie art. 205 § 2 w zw. z art. 200 p.p.s.a. Koszty te stanowi uiszczony przez skarżącą wpis od skargi w wysokości 100 zł. Rozpoznanie sprawy w trybie uproszczonym nastąpiło na podstawie art. 119 pkt 4 w związku z art. 120 p.p.s.a.

Na oryginał właściwe podpisy

Za zgodność z oryginałem 8
starszy specjalista

Elwira Sipak
Elwira Sipak